

Δελνιώτες στον πόλεμο της Μικράς Ασίας

Όσα άκουσα από τον παππού μου

Όταν έγινε ο πόλεμος το 1922, ο παππούς μου (Βαγγέλης Παπαθανασίου - Ντάος) υπηρετούσε στον ελληνικό στρατό. Έτσι βρέθηκε στη Μικρά Ασία. Μου διηγιόταν πολλές περιπέτειες, που πέρασε στον πόλεμο, τέσσερα χρόνια υπηρέτησε. Από τις πολλές περιπέτειές του, θα σας μεταφέρω μία. Πάντα του άρεσε, να μου επαναλαμβάνει την περιπέτεια αυτή. Ήταν όταν έφτασε με τον ελληνικό στρατό, στο Σαγγάριο ποταμό, λίγο έξω από την Άγκυρα.

"Ο στρατός δυσανασχετούσε, γιατί μας είχαν πει ότι θα ελευθερώσουμε μόνο τη Σμύρνη και θα σταματούσαμε. Αυτό όμως δεν έγινε. Συνεχίσαμε να προχωράμε, με σκοπό τώρα να καταλάβουμε και την ίδια την Άγκυρα. Εμείς κουρασμένοι και πολλές φορές νηστικοί, διψασμένοι και άπλυτοι, προχωρούσαμε χωρίς να συναντούμε μεγάλη αντίσταση. Οι Τούρκοι μόλις μας έβλεπαν, το έβαζαν στα πόδια. Δεν κάθονταν, να μας πολεμήσουν. Έτσι, μετά από πολλές μέρες και νύχτες, πεζοπορία, φτάσαμε στον ποταμό Σαγγάριο.

Όταν φτάσαμε στον ποταμό Σαγγάριο, λίγο έξω από την Άγκυρα, πήραμε την εντολή να σταματήσουμε. Όλοι πιστεύαμε, ότι θα ξεκουραστούμε. Μέρες είχαμε να πλυθούμε και τώρα ήταν μια ευκαιρία. Οι Τούρκοι, εκεί στα χωριά του ποταμού Σαγγάριου, μας έφερναν ένα σωρό φαγητά, δεν ξέρω αν το έκαναν από φόβο. Πάντως μας υποδέχονταν καλά."

Εδώ σταματούσε για λίγο ο παππούς, με κοιτούσε, για να δει στα μάτια μου το θαυμασμό. Όχι το θαυμασμό γιατί πολεμούσε, όχι το θαυμασμό γιατί νίκησε τους Τούρκους, αλλά για το πόσο μακριά πήγε. Εγώ, βέβαια, δεν θαύμαζα τον παππού, γιατί έφτασε μέχρι το Σαγγάριο ποταμό. Δεν είχα ακόμη κατανοήσει την αίσθηση της απόστασης, τρίτη, τετάρτη δημοτικού πήγαινα. Εγώ θαύμαζα τον παππού μου, γιατί πολέμησε τους Τούρκους. Τον θαύμαζα, γιατί τους νίκησε. Ένιωθα, ότι είχα έναν ήρωα παππού.

Ο παππούς επαναλάμβανε τον "ποταμό Σαγγάριο" και αφού ήταν βέβαιος ότι πέτυχε το σκοπό του, συνέχιζε.

"Πριν περάσουμε το Σαγγάριο ποταμό, δεχτήκαμε, χωρίς να το περιμένουμε, μια μεγάλη και ξαφνική αντεπίθεση από τους Τούρκους. Όσπου να καταλάβουμε τι γίνεται, βρεθήκαμε με διαλυμένο το στράτευμα. Μόνο διαταγές για υποχώρηση ακούγονταν. Ποιος είχε τώρα το κουράγιο να γυρίζει πίσω; Είχαμε μπει πολύ μέσα στην Τουρκία. Από το Σαγγάριο ποταμό, τα παράλια ήταν πολύ μακριά. Μέρες ολόκληρες

περπατούσαμε, για να φτάσουμε ως εδώ. Τι είχε γίνει; Οι Τούρκοι τώρα τώρα πολεμούσαν οργανωμένα και εμείς φεύγαμε. Τότε πίστεψα, ότι δε θα γυρίσω πίσω ζωντανός. Εγώ τα κατάφερα. όμως δεν τα κατάφεραν όλοι. Εκεί στην Προύσα σκοτώθηκε ο Θανάσ(ης) τ(ου) Μήντζιου κι ο Σγουροχρήσους”

Εμείς, οι άλλοι, ασύνταχτοι και με μικρές ομάδες αρχίσαμε να γυρίζουμε πίσω. Χωρίς κανένα σχέδιο. Ο καθένας όπως καταλάβαινε. Αλλιώς θα θέλαμε να γυρίσουμε ... αλλά τα μαλώματα και οι διαφωνίες του Βασιλιά και του Βενιζέλου, που θα μας οδηγούσαν; Εμείς, όμως, τα πληρώσαμε πολύ ακριβά”.

Τάκης Παπαθανασίου